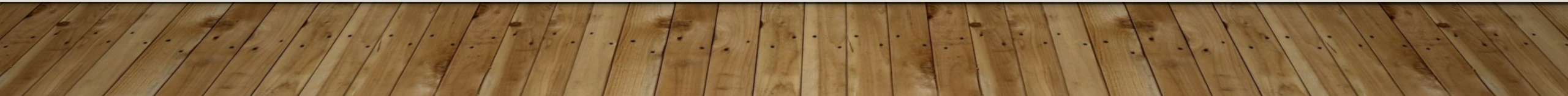

OPPLEVELSE-, KOMPETANSESENTER KORN, MØLLE, BAKERI.

MØTE VAKSDAL KOMMUNESTYRET

26. OKTOBER 2021

OPPLEVELSE-, KOMPETANSESENTER KORN, MØLLE BAKERI VED VAKSDAL MØLLE

- Vi er en arbeidsgruppe som det siste året har arbeidet med å utrede mulighetene for å etablere et opplevelse-, kompetansesenter i tilknytning til Vaksdal Mølle.
- Arbeidsgruppen har bestått av:
 - Odd Berge Møllearbeider Vaksdal
 - Olav Jarl Bruvik Tidligere produksjonsdirektør i Norgesmøllene / Stormøllen
 - Jørn Øyrehagen Sunde Professor Det juridiske fakultet UIO, bosatt i Vaksdal
 - Eirik Haga Tidligere ordfører i Vaksdal kommune
 - Roger Falch-Olsen Tidligere personaldirektør i Norgesmøllene / Stormøllen
- Felleskjøpet Eiendom har tildelt prosjektet egnede lokaler i 6. etg. kontorbygningen ved Vaksdal Mølle.
- Norgesmøllene har gitt historiske dokumenter og gjenstander / samt diverse inventar til prosjektet.
- Vaksdal kommune (NOK 400000.-) , Hordaland Fylkeskommune, Vaksdal Næringsselskap, Felleskjøpet / Norgesmøllene har alle gitt økonomisk støtte til forprosjektet.
- Vaksdal Næringsselskap / Vidar Skeie har prosjektledelsen i prosjektet.
- Arkitektfirmaet CFA arkitekter har planlagt utformingen / Roger Mjåtveit entreprenør Kostnadsberegning / materialvalg

3 MØLLEN SETT FRA SJØEN MØLLEN SETT BAKFRA

BAKERIAVDELING

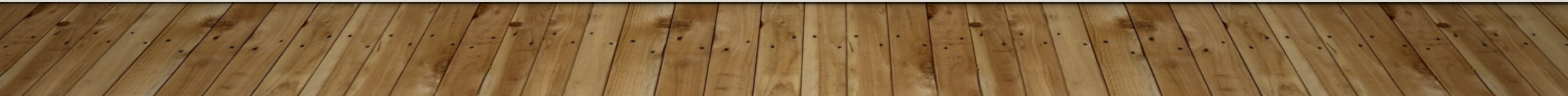
OPPLEVELSE-, KOMPETANSESENTER KORN, MØLLE OG BAKERI.

- Senterets ambisjon er å formidle kunnskap om industri og 150 år med industrihistorie der det lokale møter det globale gjennom kunnskaps-overføring, aktivitet og opplevelse.
- Ambisjonen er videre å skape et senter som profilerer Vaksdal kommune som industristed, kompetansesenter, turistmål og reiselivsdestinasjon.
- Vi har nå gjennomført et forprosjekt hvor vi sammen med arkitekt har utarbeidet en planløsning for senteret. Felleskjøpet eiendom har stilt arealer til disposisjon for formålet (ca. 850 m²).
- Vi har også gjennomført detaljplanlegging og utarbeidet et detaljert kostnadsbudsjett for oppføring av senteret. (Vaksdal kommune)
- Innredning / utstyr kommer i tillegg.

OM SENTERET.

- Senteret skal dokumentere historien gjennom bilder, gjenstander og dokumenter. Tilføre kunnskap og kompetanse om korn mølledrift, baking og ernæring.
- Tilrettelegge for aktiviteter **praktisk** og **digitalt**.
- Det skal installeres en **prøvemølle** hvor en kan følge prosessen fra korn til mel.
- I tilknytning til prøvemøllen skal vi ha en **bakeriavdeling** hvor besøkende kan få prøve ulike bakerioppskrifter. Her skal en også kunne demonstrere ulike baketeknikker.
- **Kantine/kafe** med salg av lokalprodusert mat. Kantine for de ansatte i det daglige.
- **Modell av Vaksdal mølle**, fra fjellet til maling av korn.
- **Undervisningsrom / filmrom** til bruk i formidlingen.

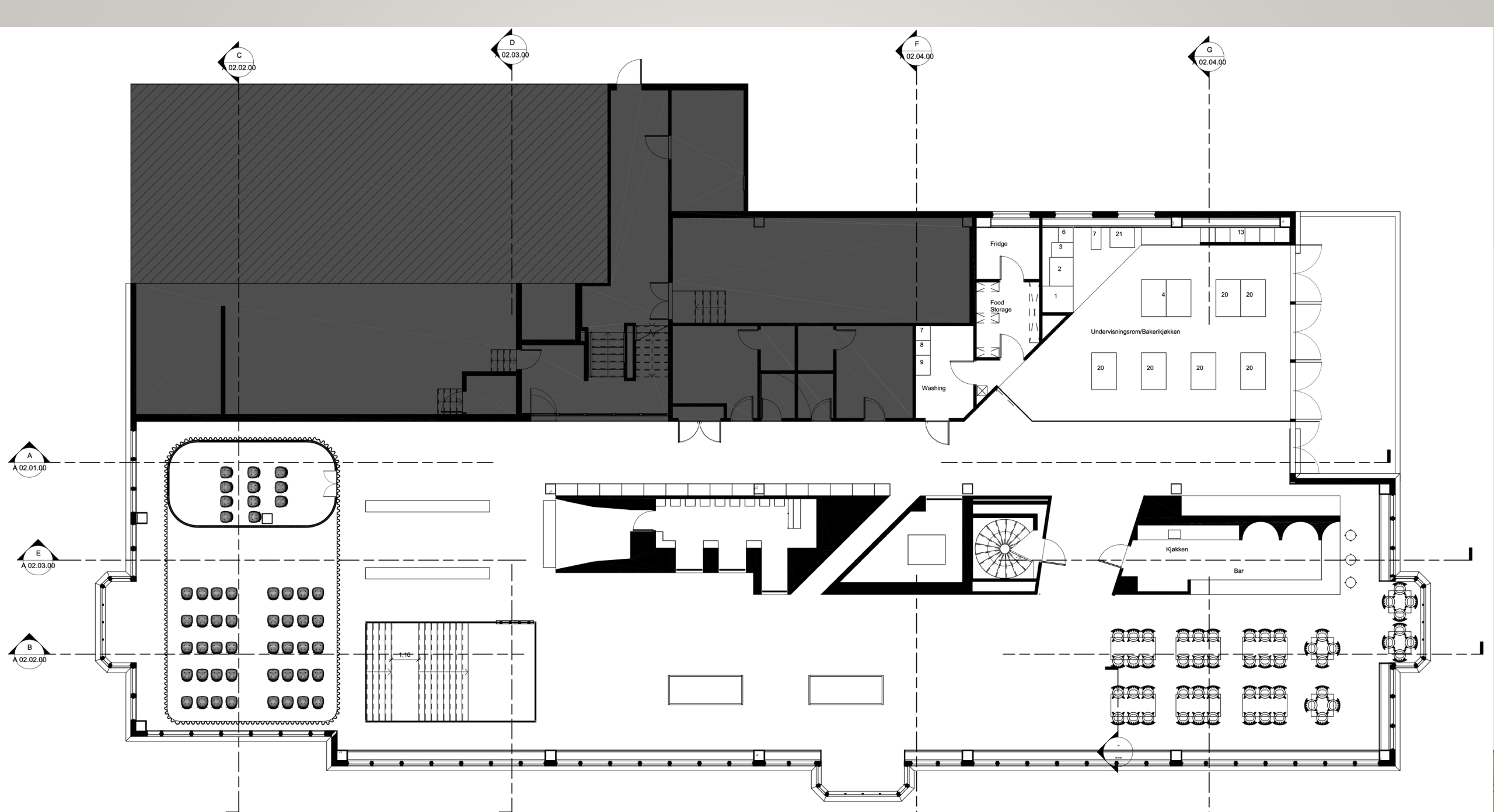

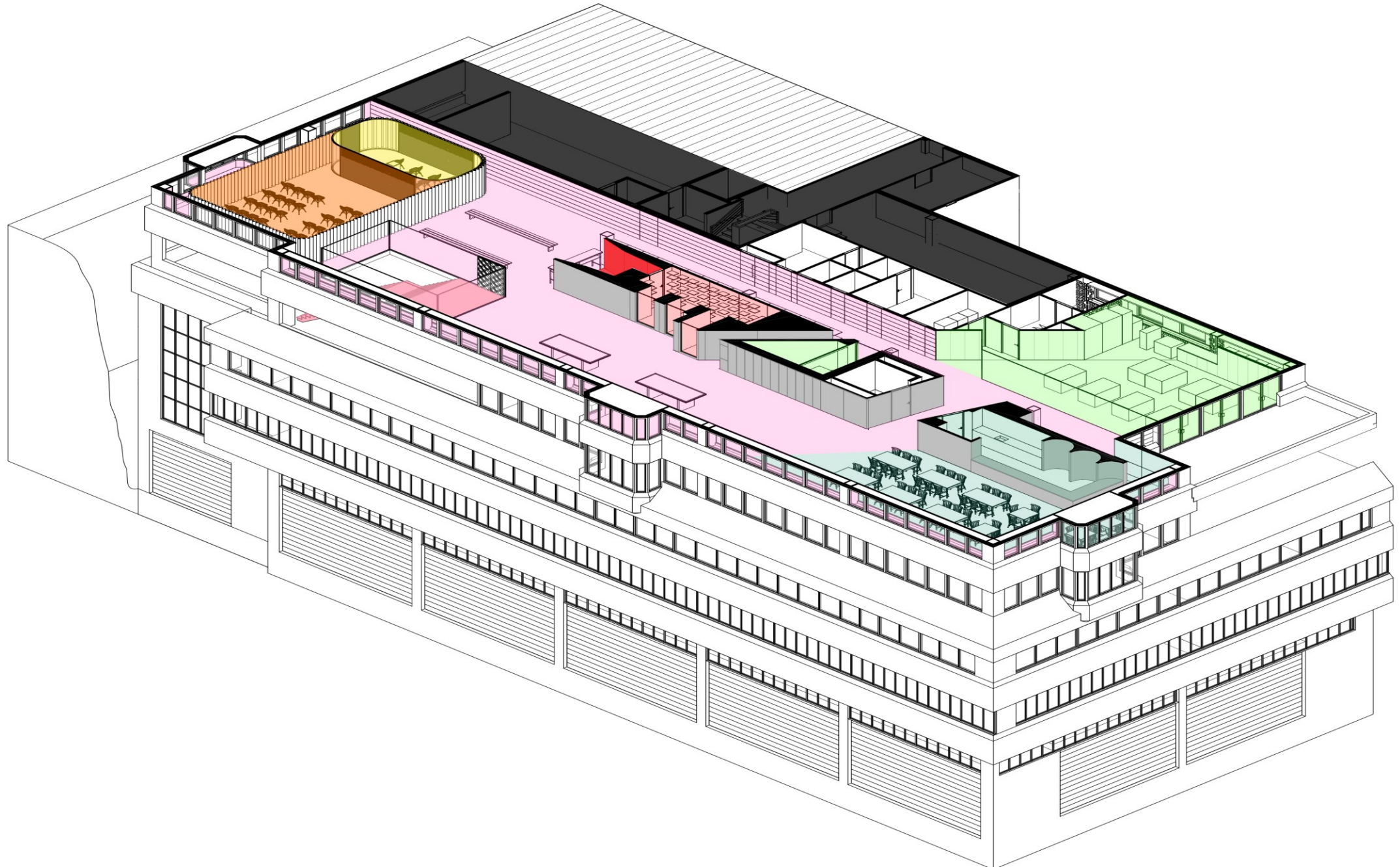
FASTE TEMA I SENTERET

- Tidslinje fra 1866 – 2020. Film som presenterer anlegget.
- Mølla ved Vaksdal-vassdraget. Historisk bakgrunn – den industrielle revolusjon.
- Om Gerdt og Rasmus Meyer. (Link til Rasmus Meyers samlinger/KODE).
- Om Vaksdal-samfunnet i 1870 årene (boforhold, kosthold, helse og arbeid, skolegang)
- Oppstart av mølla – arbeidsledelse og arbeidsforhold – arbeidsreiser i båt fra bygdene.
- Transport av korn fra Europa / Bergen. Tørrfisk fra nord. Transport av mel fra Vaksdal til Bergen.
- Etablering av fagforeninger, foreningsliv, utvikling av medbestemmelse i bedriften. Demokratisering. Den norske modellen.
- Branner i møllen, gjenoppbygging og teknologisk og arkitektonisk utvikling
- Mølla under 1. og 2. verdenskrig
- Dyrking av korn i Norge, sjølbergning og import, beredskapslagring.
- Nasjonal / lokal matproduksjon. Kortreist mat / miljøaspektet. Bærekraft.

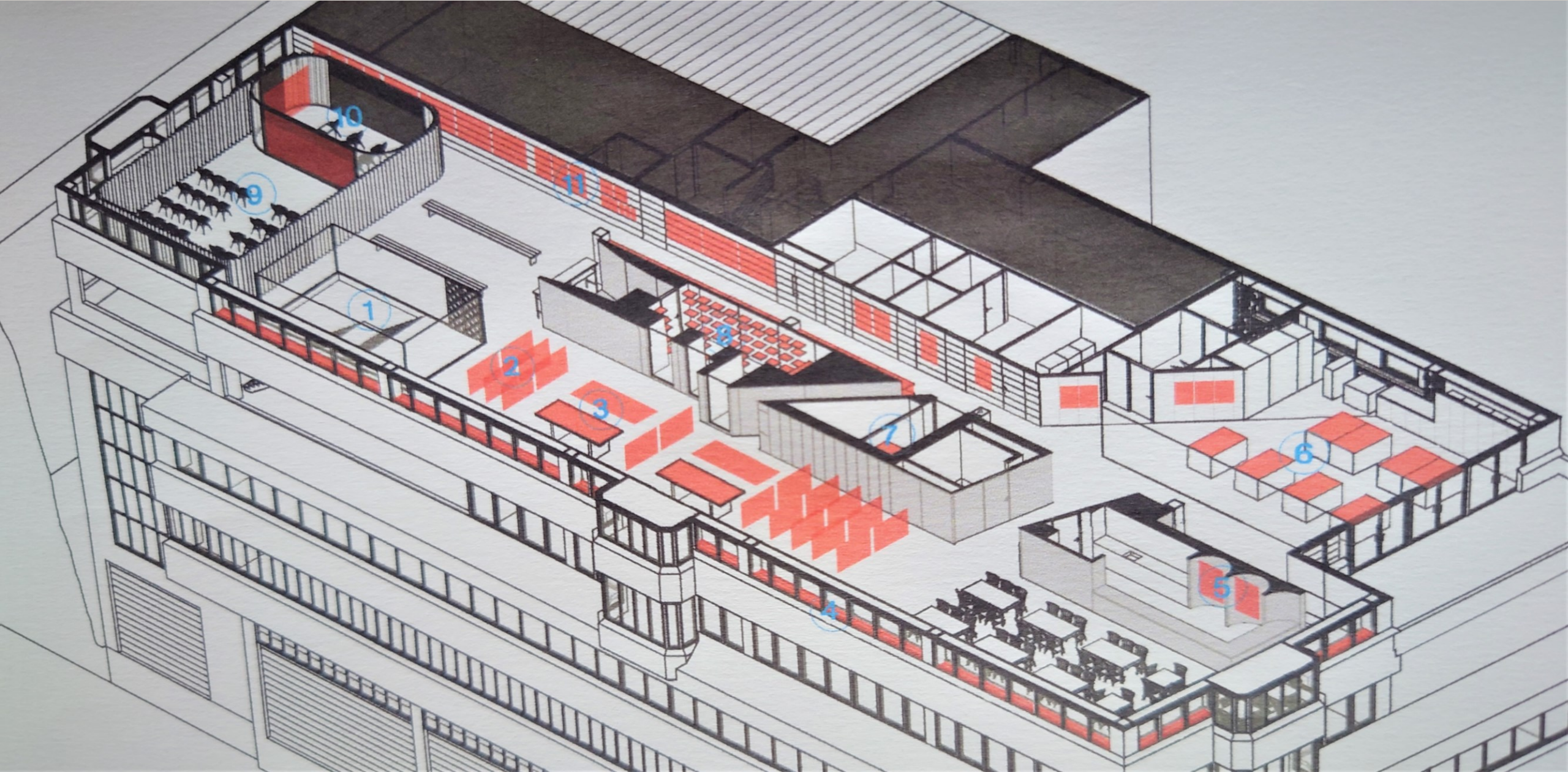
MÅLGRUPPER

- Skoleelever på ulike klassetrinn. Småskole (1-4 klasse) Mellomtrinnet (5-7 klasse) Ungdomsskole (8-10 klasse) (Videregående / fagopplæring).
- Tilpasset undervisningsopplegg og omvisning etter hvem som besøker senteret. Undervisningsopplegg basert på Helsedirektoratets kostråd om korn og kornbaserte produkter. Muligheter til å prøve ut oppskrifter.
- Elever under industriell næringsmiddelproduksjon, elever som tar fagbrev som baker og konditor samt øvingsarena for bakelandslaget.
- Fokus på folkehelse, livsmestring, demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling. (Norsk læreplan 2020)
- Lag, bondeorganisasjoner, fagforeninger, senioruniversitetet
- Turister som besøker Bergen /Vaksdal , samarbeid med Bergens reiseliv som cruise, hurtigruten, VY, Osterfjord fergeselskap osv
- Bedrifter og ansatte i Felleskjøpet Agri.
- Reisende som kjører igjennom Vaksdal
- Lokalsamfunnet i Vaksdal kommune ved møter, kulturarrangement og selskap etc
- Samarbeid med Dale fabrikker. «Opplevelsestur / levende industribedrifter.»

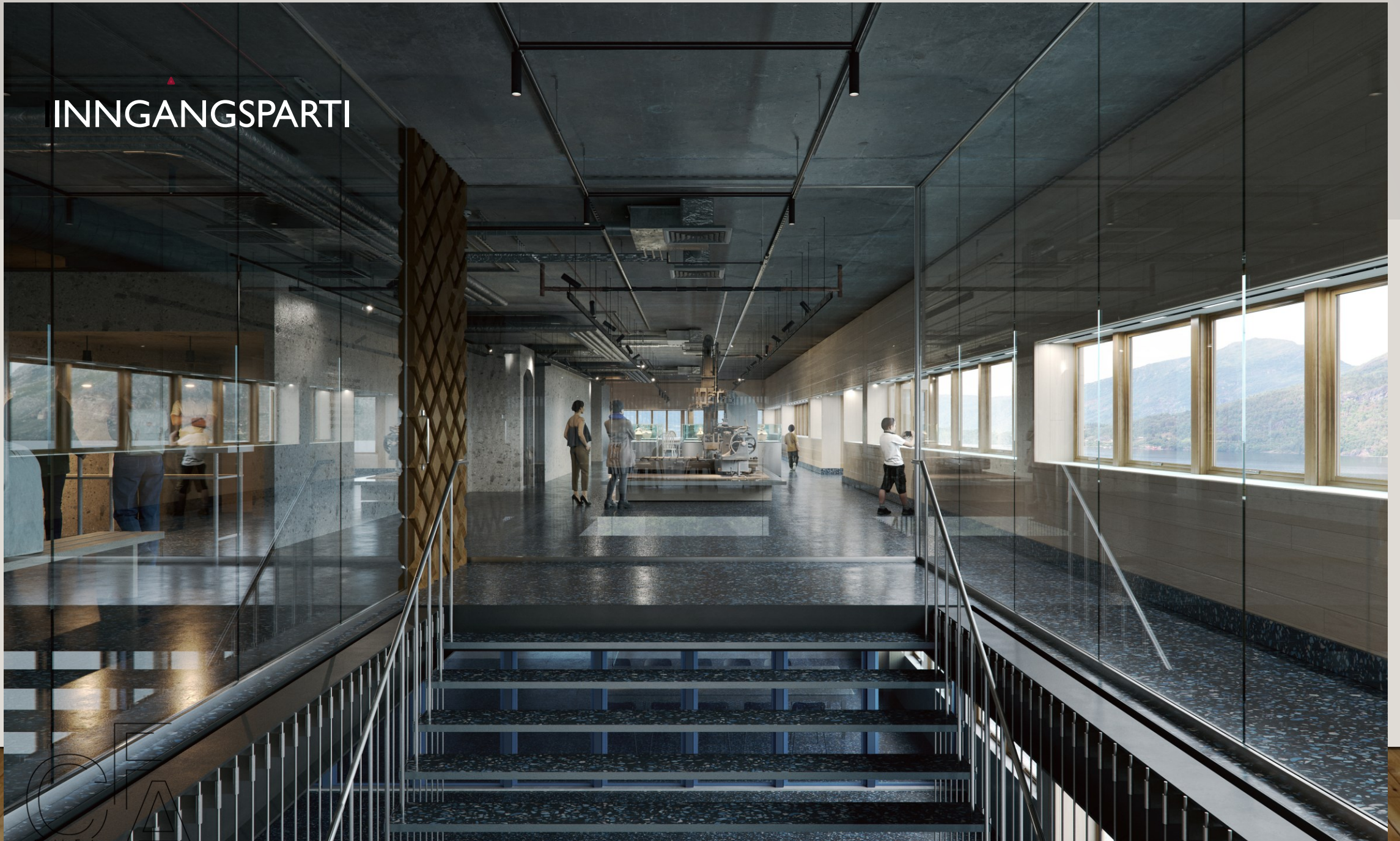

Eksponeringsmuligheter

INNGANGSPARTI

INNGANGSPARTI

TEKNISKE INSTALLASJONER

KANTINE / FELLESOMRÅDE

KANTINE / FELLESOMRÅDE

KANTINE / FELLESOMRÅDE

BAKERI

FINANSIERING / ENDELIG OPPBYGGING AV SENTERET.

- Etter at kostnadsberegning og budsjett for oppbygging av senteret skal senteret finansieres.
- Vi har fått NOK 400 000.- for detaljplanlegging fra Vaksdal kommune.
- Følgende aktører har på ulikt nivå signalisert interesse i å være med på oppbyggingen av senteret i neste omgang.
 - Vaksdal kommune
 - Vestland fylkeskommune
 - Baker- og Konditorbransjens Landsforening
 - Gerdt Meyers legat (NOK 1,3 mill.) Det må søkes om omgjøring av legatet.
 - Felleskjøpet / Norgesmøllene
- På nåværende tidspunkt tenker en at senteret blir etablert som en stiftelse med deltakere fra de aktører som går inn med kapital ifm oppbygging av senteret.
- Muligheter for årlig driftstilskudd fra offentlige myndigheter må avklares. (Bemanning og drift)

KOSTNADSOVERSLAG

- Mjåtveit (entreprenør) NOK 1,4 mill.
- Drage bygg NOK 1,8 mill.
- Sjøstrøm (rørlegger) NOK 0,4 mill.
- Industrigulvspesialisten NOK 1,2 mill.
- Gulv, trappetrinn NOK 0,1 mill.
- Avretting, gulv, sokler NOK 0,2 mill.
- Murmester Djønne NOK 1,2 mill.

- Sæterdal elektro NOK 1,8 mill.
- Diverse NOK 0,3 mill.
- Sum: NOK 8,2 mill.
- Inkl. moms NOK 10,3 mill.
- (Totalsum NOK 15 mill.)
- Ikke medtatt: Brannkrav, glass inngang / bakeri, plexiglass auditorium, forbehold leverandører, innredning.

FINANSIERING OPPBYGGING

- «Selge senteret» / kartlegge interessenter,
- Møte Felleskjøpet Norgesmøllene lokalt. Gjennomført. I5092I – Adm. dir. FKA (28I02I ?)
- Vaksdal kommune, ordfører, varaordfører, rådmann / I. oktober I0.00-I I.00
- Norgesmøllene I9. oktober
- Vaksdal kommune – kommunestyret 26.
- Vestland Fylke I. desember 202I oktober (Trygve Slagsvold Vedum, Jon Askeland, Nils T. Bjørke)
 - Kultur (Per Morten Ekerhovd), næring, opplæring
 - Teknisk / industrielle kulturminner (venter på møte)
- Vestland Stortingsbenken ?
- BKLF / Roger Falch-Olsen 25. oktober
- SPV / stiftelser Odd Berge
- Gunnar Alsaker - Baker Brun - Historiske data - Baketeknikker - Film

DRIFT OG ORGANISERING

- Prosjektet trenger etter hvert profesjonell ledelse som kan følge med nok tid til vurderinger og planlegging
- Utrede driftsmodell / stiftelse / innskudd
 - Daglig ledelse / «Event»-kompetanse.
 - Kompetanse: Mølle, korn, bakeri, ernæring / samarbeid med Norgesmøllene
 - Stiftelse / styre / eierskap i % av tilskudd.
 - Drift: Inntekter og utgifter / få på plass bindende avtaler
 - Drift kantine FK / NM
- Venneforening / under etablering
- Dagens arbeidsgruppe
 - Kompetanse og medvirkning må ivaretas og følges opp

VIDERE ARBEID HOVEDFOKUS FREMOVER

- Gjøre prosjektet kjent / forpliktende avtaler om bidrag.
- Vi trenger all hjelp og støtte vi kan få.
- Privat / offentlig
 - Stiftelser
 - Kommune / fylkeskommune
 - Statlig
 - Eiere
- Alle ider og innspill mottas med takk.

VAKSDAL MØLLE

25 HISTORISKE BILDER

26 PARKEN FOSSEN

27 PRODUKTER

VIDERE PLANER

- Ytre løype rundt industriområdet. Skiltes med historiske data, bilder og informasjon. Kulturløype.
- Løype gjennom produksjonslokalet / «glasse inn» løype for besøkende slik at en ikke kommer i konflikt med sikkerhetsmessige og hygieniske krav. Målet er å kunne vise besøkende hvordan produksjonen skjer i en moderne mølle.
- Tilbakeføre «badet» til sin opprinnelige form. Kulturminne. Badet ble benyttet av ansatte og deres familier før det var vanlig med bad/dusj i det enkelte hjem.
- Utsiktspunkt på toppen av silo.

